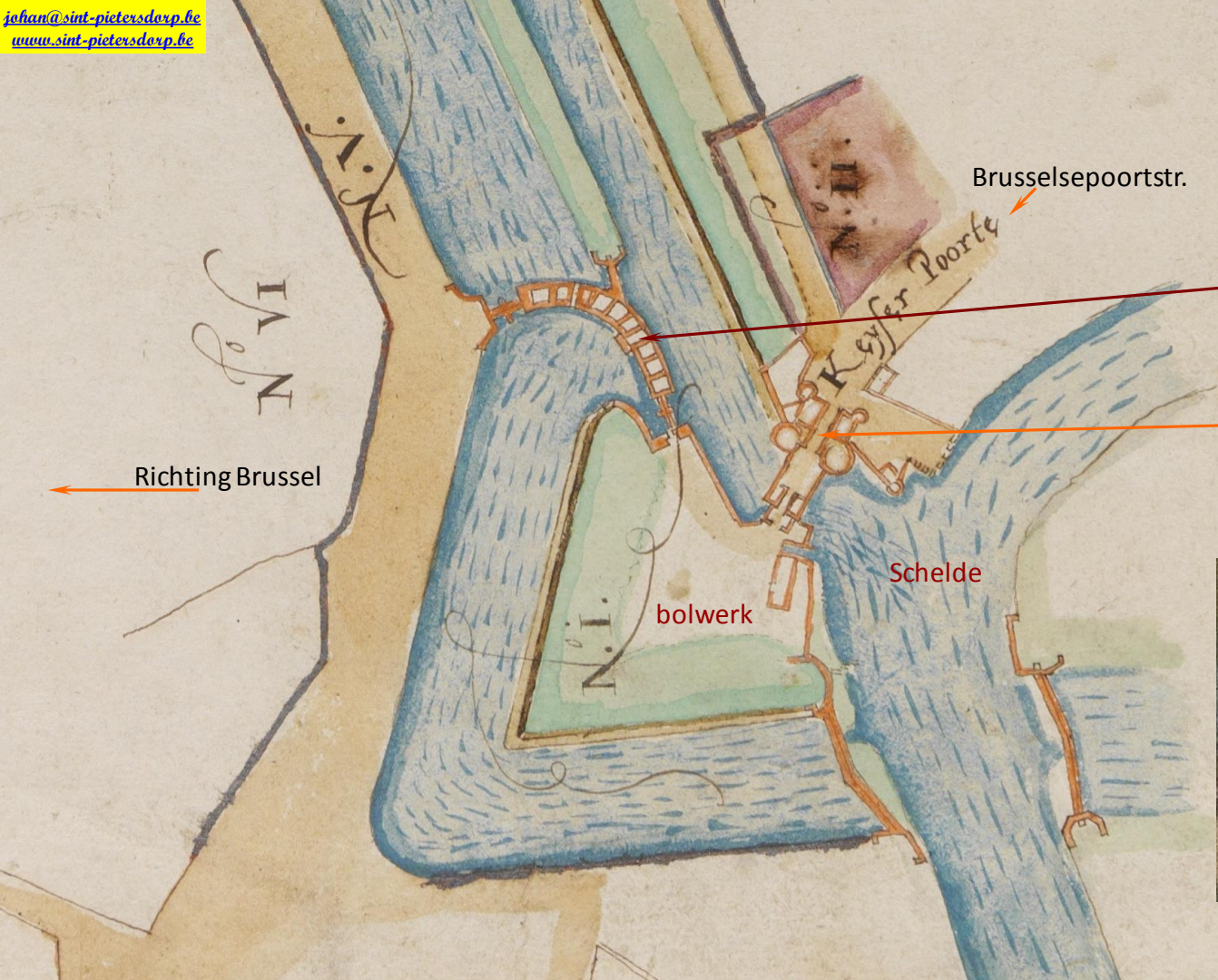

D12

Het einde v/d Visserijvaart, het Keizerpoortcomplex & de Brusselsesteenweg op Ledeberg

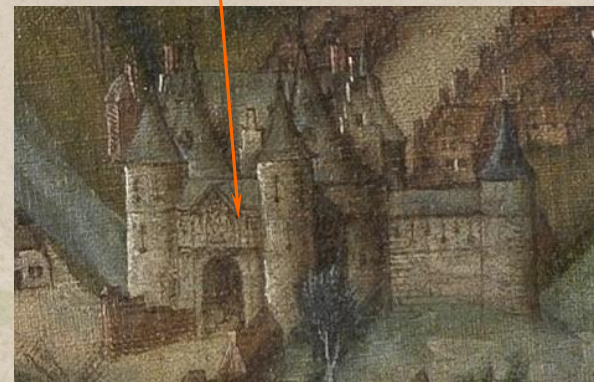

De stadsvesten tussen de Keizer- en de St.-Lievenspoort
uit het kaartenboek van Jan De Buck, gezworen landmeter, 1590

De Keizerpoort in detail uit het grondplan door Jan De Buck, anno 1590.

Om langs deze zijde de stad binnen te geraken diende men langs een **stenen brug** over de stadswal. Men betrad zodoende het bolwerk buiten de muren, om dan over een brug en door de **monumentale poort** de controlepost te passeren.

Detail uit het panoramisch zicht op de stad anno 1534 (STAM)

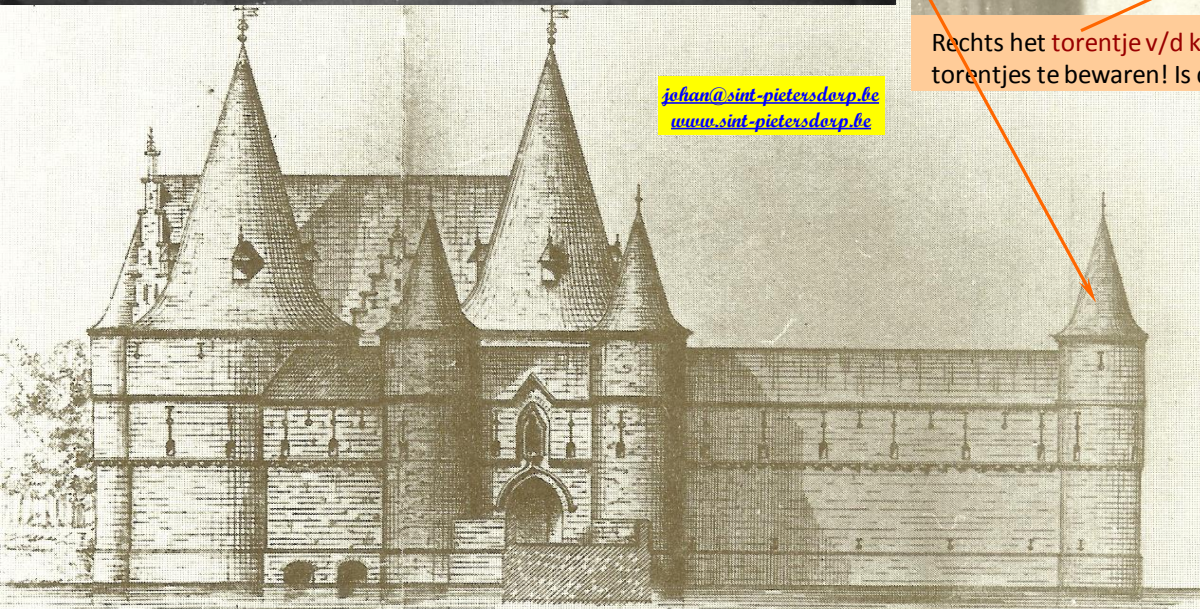
Een tekening v/h giganteske Keizerpoortgebouw naar het panoramisch zicht op de stad uit 1534 in het STAM.

De **Willembrug**, deze verbond de Visserij met de Brusselsepoortstraat. Zij verdween met de aanleg van de kleine ring.

Rechts het **torentje v/d kapel** op het Zand. Zie je nu waarom het zo belangrijk is deze torentjes te bewaren! Is dit torentje niet de sleutel ter oriëntatie op deze oude foto?

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

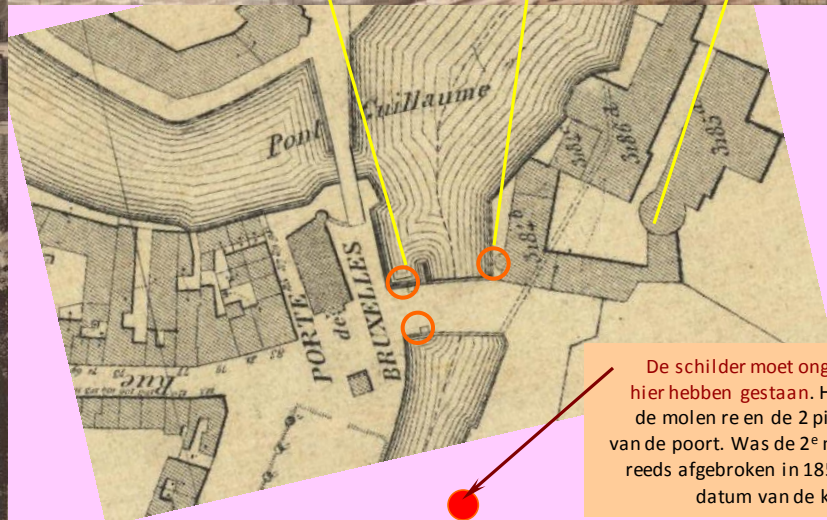
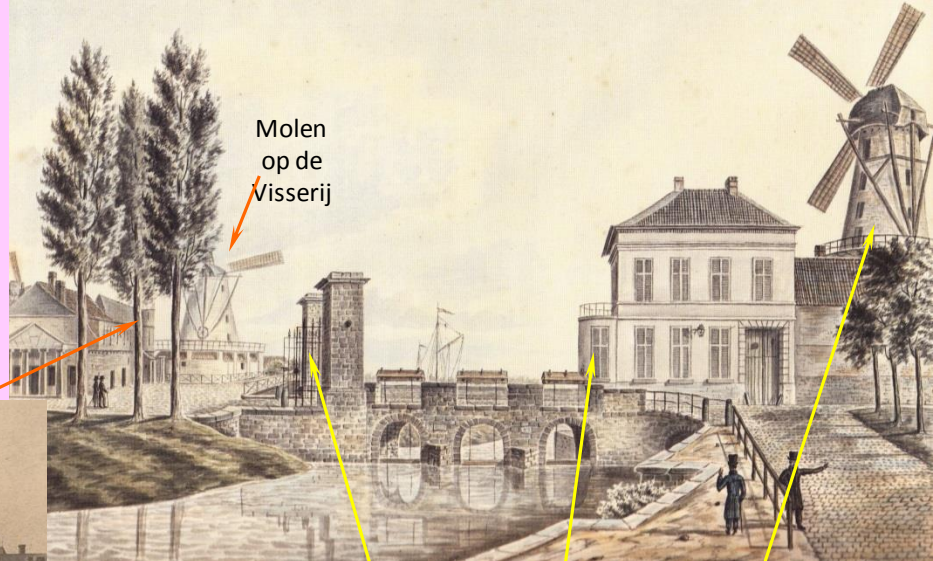
Oorspronkelijk had de stad Gent maar 4 poorten, de Torenpoort nabij de Poel, de Braempoort aan de Reep, de Steenpoort bij de Ottogracht en de Ketelpoort aan het Justitiepaleis. De stad bleef maar uitbreiden en dus nieuwe poorten drongen zich op.

Nu som ik enkel de poorten op richting Keizerpoort. Eerste uitbreiding lag ongeveer ter hoogte van de Protestantse kerk en noemde de Hooipoort genaamd naar de wijk Ter Hoyer (St.-Annaplein), deze was reeds in gebruik rond 1254. Nog wat later terug een uitbreiding van de stad. De poort van de Vijfwindgaten(str.) dicht bij de Langeviolettestraat was reeds in 1326 in gebruik. De laatste poort was de Keizerpoort rond 1380. Op een plan dat werd getekend in 1786 was er maar voor het eerst sprake van de Brusselsepoort. Vroeger noemde men deze ook de "Clarapoort" naar het klooster dat toen aan de overkant v/d. Schelde op Ledeberg gelegen was.

Met de aanleg van de kleine ring in 1967-'68 tot 1971 zal bijna alles totaal onherkenbaar veranderen.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1885

De schilder moet ongeveer hier hebben gestaan. Hij zag de molen re en de 2 pilaren van de poort. Was de 2° molen reeds afgebroken in 1855, de datum van de kaart?

Tot 1860 was er tol te betalen op de invoer van vele goederen in de stad. Dit gebeurde vlakbij de stadspoort in een **tolhuis**.

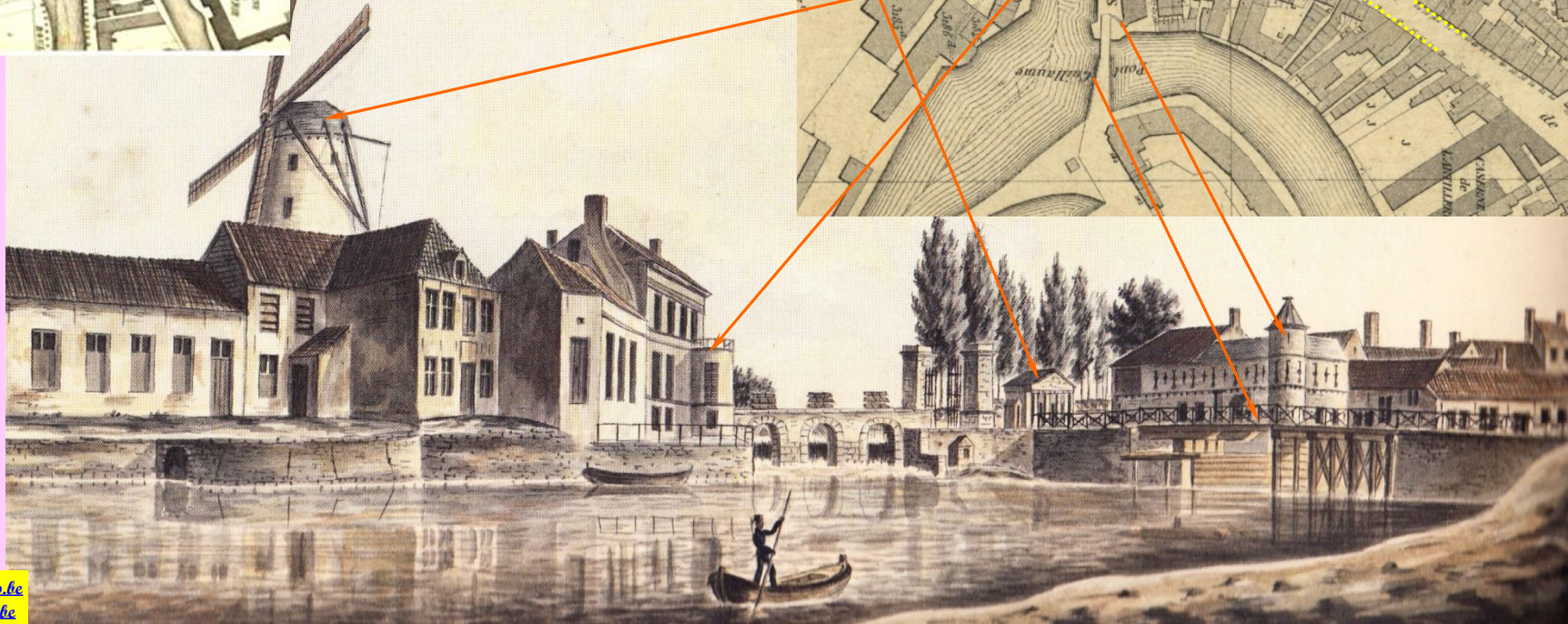
Op het aquarel op volgende dia merk je dat de schilder op details heeft gelet en ook de schotbalken onder de brug weer-geeft. Op deze schilderij zie je de water-val teweeggebracht door de schotbalken die de **hoogte van het water regelden**.

Kaart uit 1878
180° gedraaid
t.o.v. deze re.

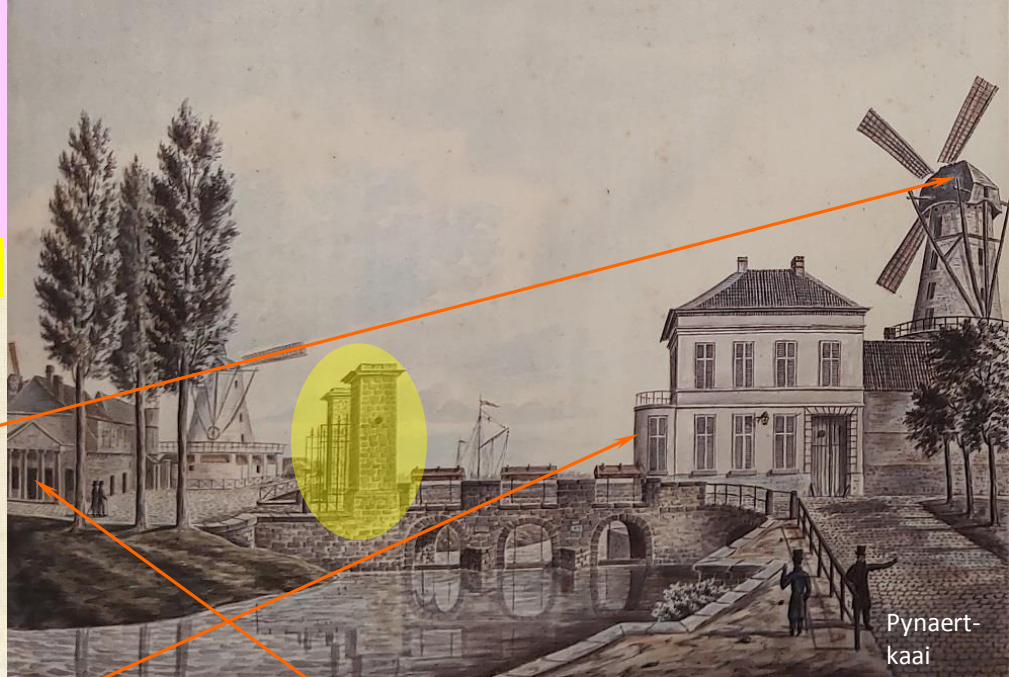
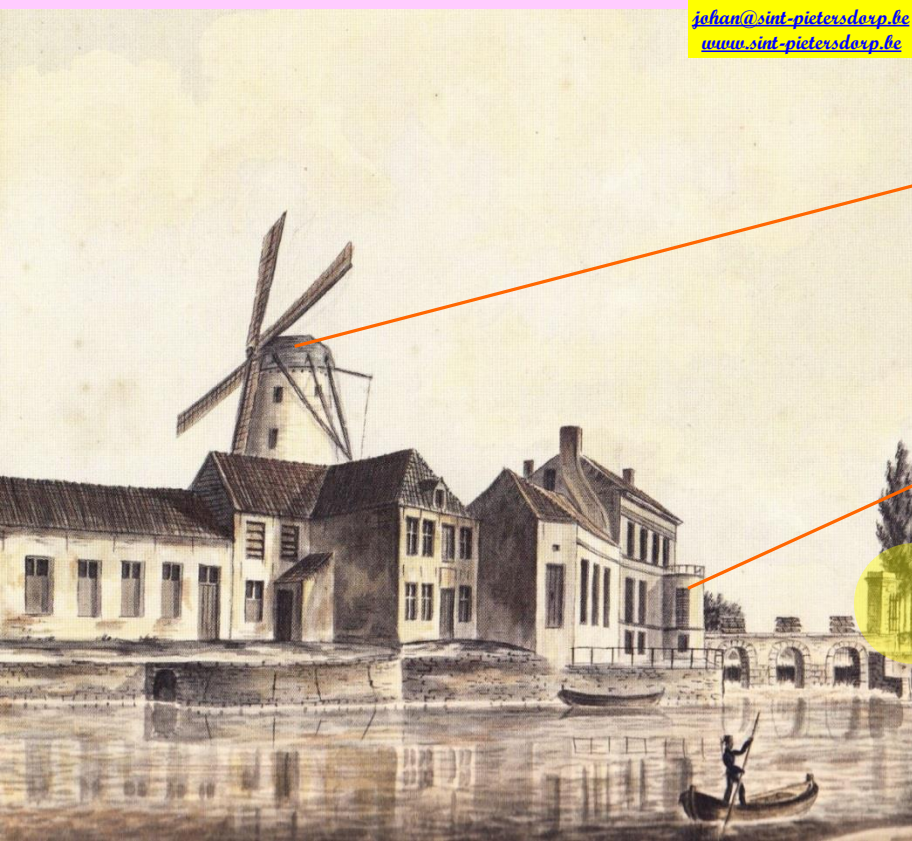
1855

Op het kaartje links van rond 1878 zie je reeds de planning om de straat recht te trekken

Beide aquarellen v/d hand van soldaat J.-B. Wynantz onder Hollands bewind, circa 1820, geven ons een totaalbeeld v/h complex v/d Keizerpoort vanuit 2 invalshoeken. Bemerkt de bomenrij langs de Keizervest zowel links als rechts uiteraard in tegengestelde volgorde.

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Pynaert-
kaai

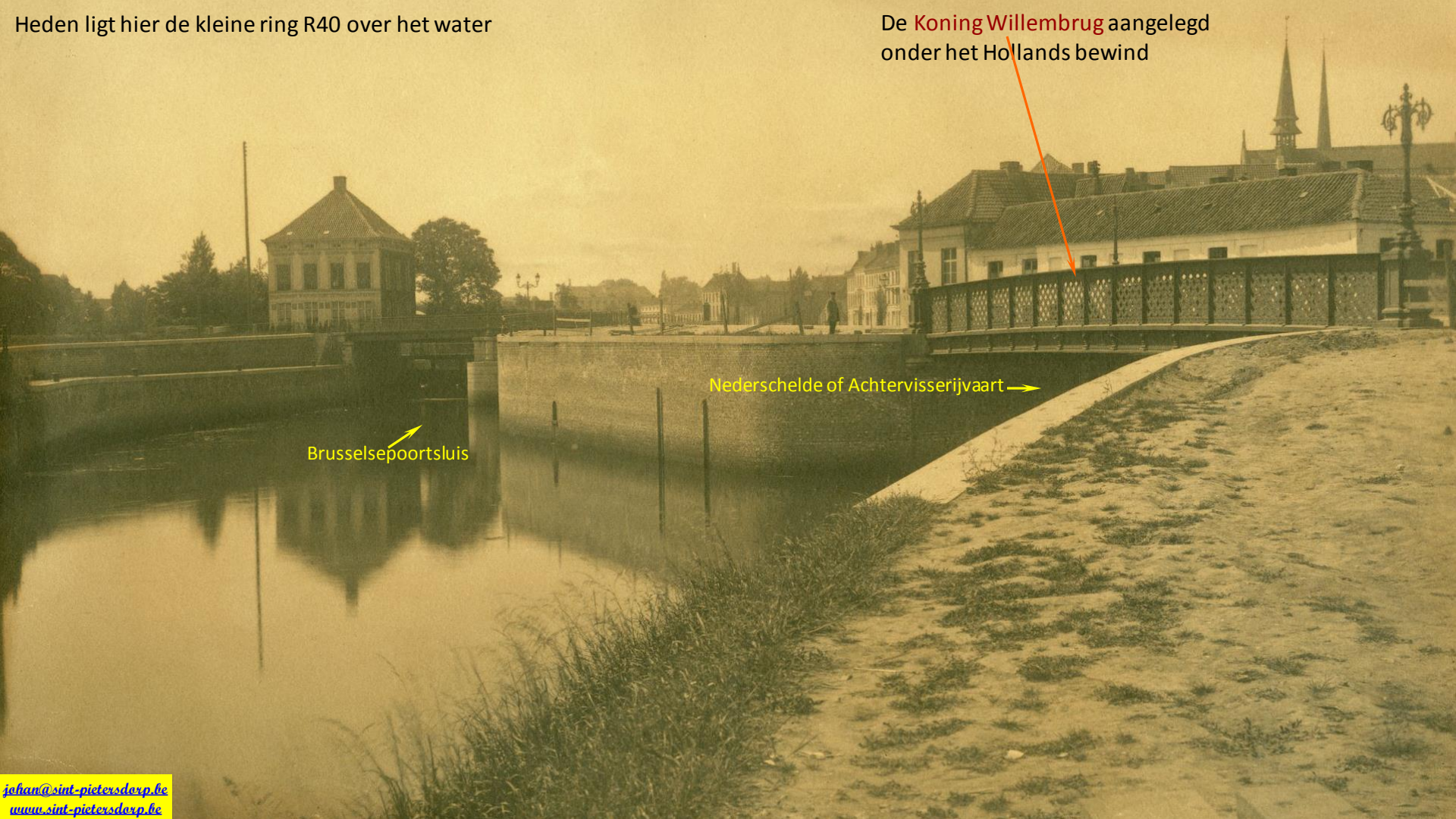
De oude Keizerpoort was toen reeds gesloopt en vervangen door een moderne, bestaande uit een groot ijzeren hekken tussen 2 grote pilaren, zoals ook de andere stadspoorten werden aangepast aan de nieuwe tijden.

Het **tolhuisje** kreeg een Neoclassicistische stijl

Vlaamsekaai

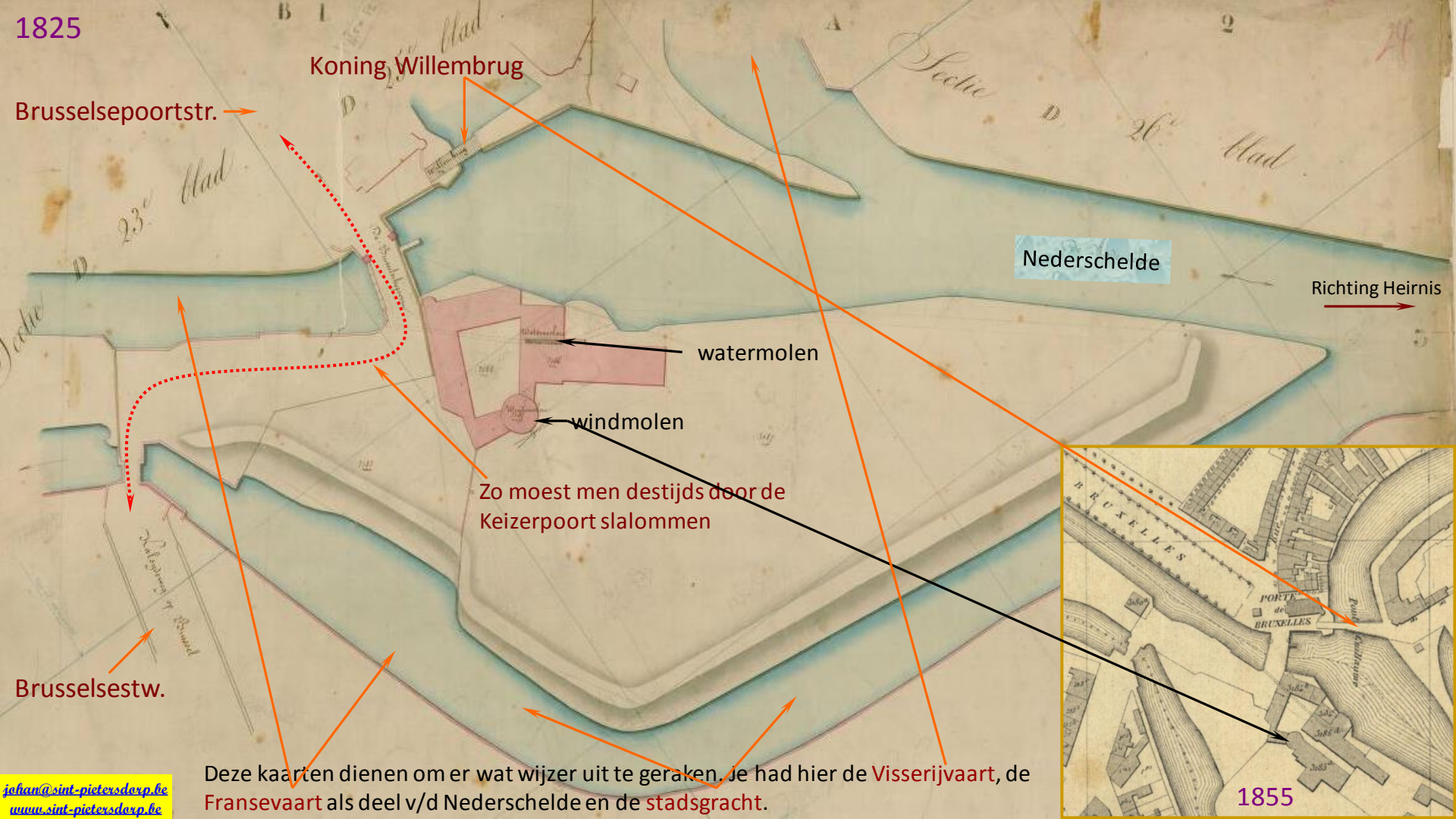
Heden ligt hier de kleine ring R40 over het water

De **Koning Willembrug** aangelegd
onder het Hollands bewind

Brusselsepoortsluis

Nederschelde of Achtervisserijvaart →

1825

Brusselsepoortstr.

Koning Willembrug

Nederschelde

Richting Heirnis

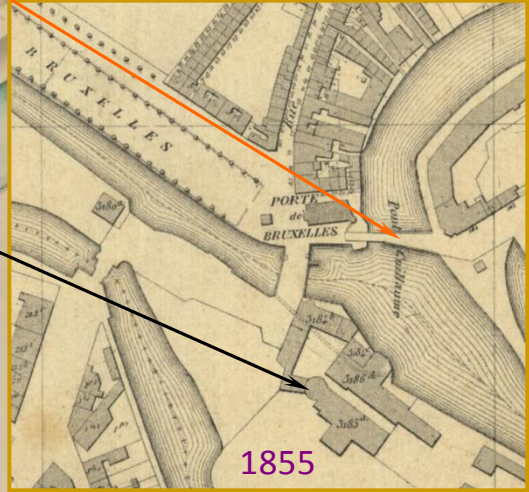
watermolen

windmolen

Zo moest men destijds door de Keizerpoort slommen

Brusselstsw.

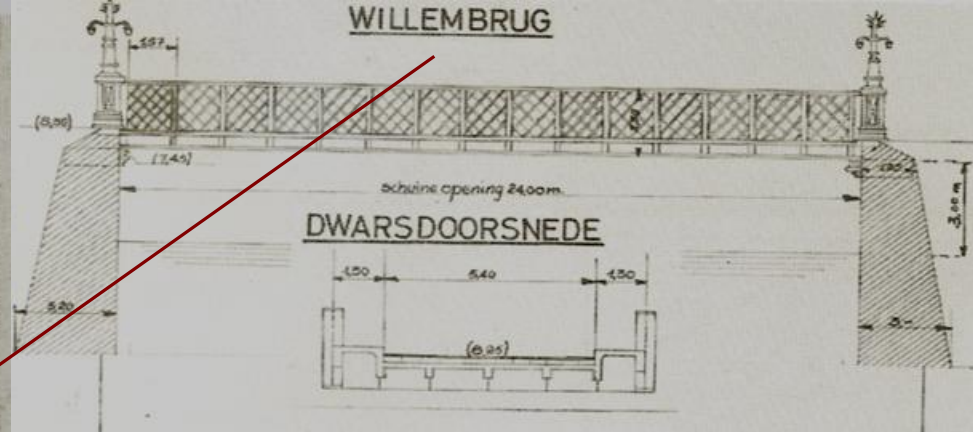
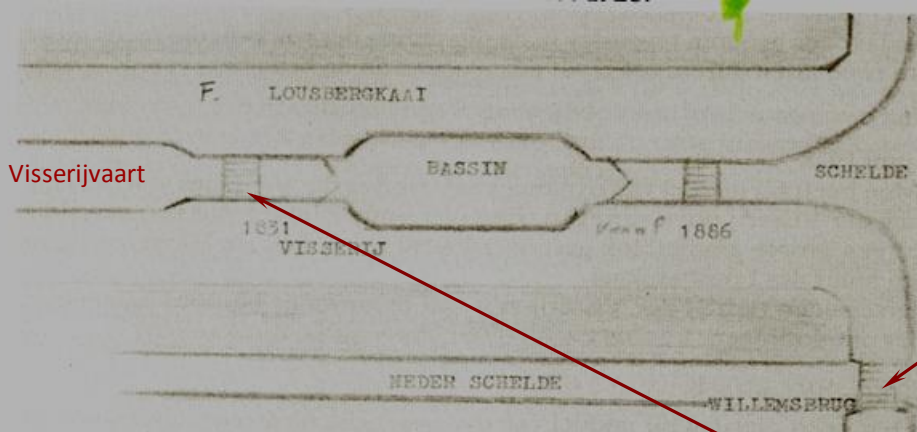
Deze kaarten dienen om er wat wijzer uit te geraken. Je had hier de Visserijvaart, de Fransevaart als deel v/d Nederschelde en de stadsgracht.

1855

Kaart van
1825

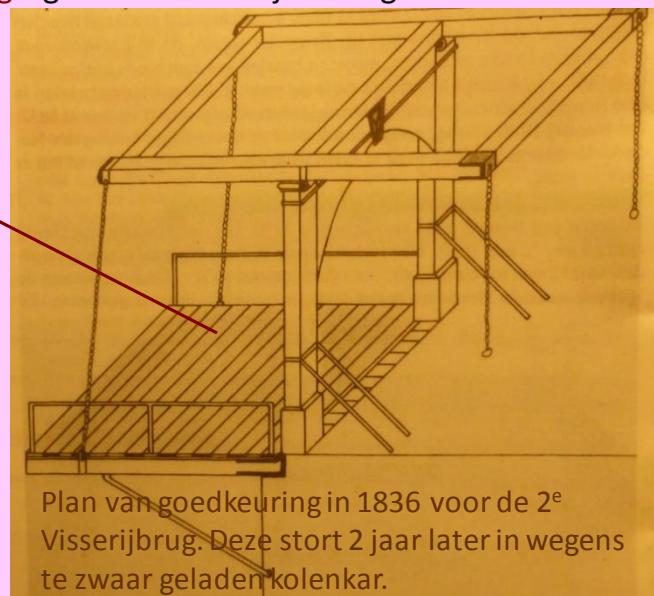

De **Koning Willembrug** (Willem I der Nederlanden) aan de Nederschelde, de **Visserijbrug** lag over de Visserij richting Vlaamsekaai.

joan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

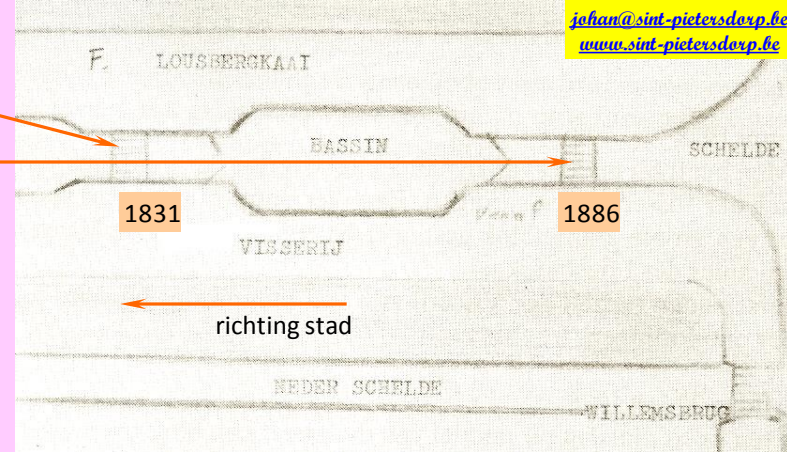
Rond 1817 kon men de Lousbergkaai (toen nog Visserij genaamd) maar bereiken via de Pasbrug tegen het Steendam, dus een eindje te voet.
 In 1820 kwam er een nieuwe brug over de Nederschelde, doch een **tolbrug**. In 1832 nam het stadsbestuur na veel vijven en zessen de schulden van de bruggenbouwer over en het tolgeld werd afgeschaft. In 1886 werd de brug herbouwd als **vaste brug** omdat de binnenscheepvaart langs de Visserijvaart en niet meer langs de Nederschelde verliep. Ook nu zie je daar niks meer varen.
 In 1930 werd de brug een tweede maal vernieuwd. Van de eerste 2 bruggen zijn er geen plannen of foto's gevonden. Enkel de tekening rechtsboven van 1930 is bewaard gebleven. Bij de grote werken aan de Vlaamsekaai, werd de Visserijbrug afgebroken en het groot viaduct in beton gelegd.

Plan van goedkeuring in 1836 voor de 2^e Visserijbrug. Deze stort 2 jaar later in wegens te zwaar geladen kolenkar.

De eerste Visserijbrug (een dubbele ophaalbrug) dateert uit 1831. Ze zakte in 1835 en 1837 onder het gewicht van een kolenwagen in mekaar. Vanaf 1866 mochten nog enkel voetgangers over de brug. Ze diende uiteindelijk in 1883 gesloopt. Pas in 1886, na 20 jaar dus, kwam er een **nieuwe metalen draaibrug**, doch nu aan het andere eind van de kom. Op het einde v/d 1^e W.O. werd ze door de vijand vernield en vervangen door een draaibaar voetgangersbrugje op de oude locatie.

Toen men in 1908 sprak van het bassin te elimineren zou men er nog moeten op wachten tot 1928. Dan lees ik het verhaal van het dempen van de Visserijkom en het opblazen van de **sluis en de brug** om terug een bredere doorgang te hebben aan de Visserij. In 1930 komt er een **hefbrug**, type Dampoortbrug, over een vaargeul van 18m. In de meidagen van 1940 blazen onze genietroepen deze dan ook op om het de vijand moeilijk te maken. Er komen nu tijdelijk 2 smalle wipbrugjes.

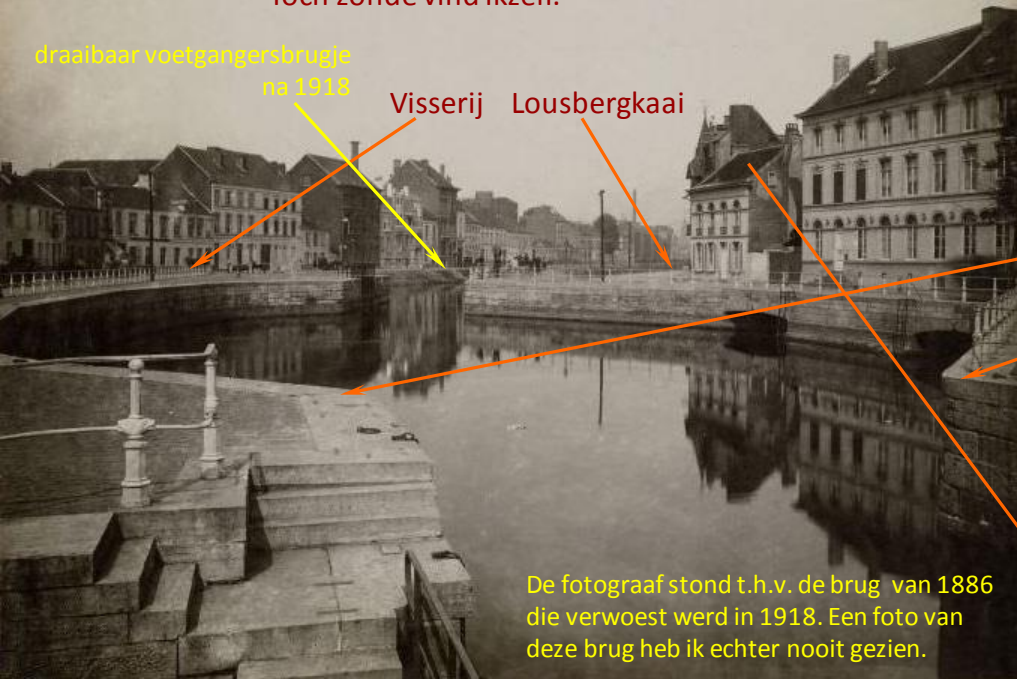
De gerestaureerde hefbrug in 1946 naast de 2 wipbrugjes

De Visserijkom die diende te verdwijnen in 1928.
Toch zonde vind ik zelf.

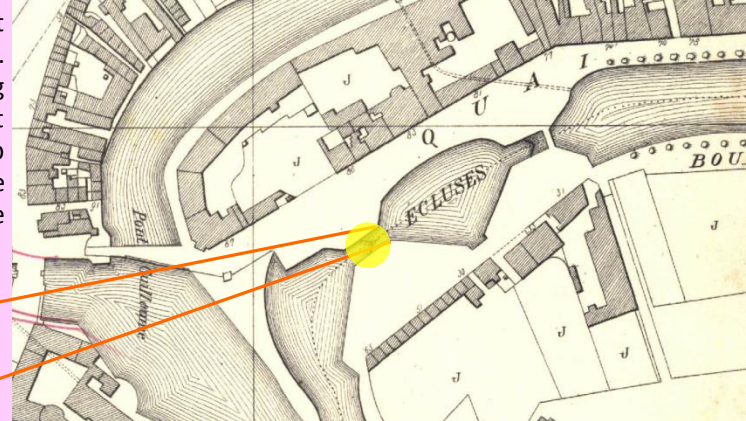
draalbaar voetgangersbrugje
na 1918

Visserij Lousbergkaai

De fotograaf stond t.h.v. de brug van 1886
die verwoest werd in 1918. Een foto van
deze brug heb ik echter nooit gezien.

Op de kaart
van 1878 re.
staat de brug
nog niet
getekend op
haar nieuwe
locatie

Zolang de ringvaart niet klaar was vaarden er hier jaarlijks 20.000 schepen doorheen de Visserij en de brug werd minstens 38 maal per dag voor de schepen opengesteld.

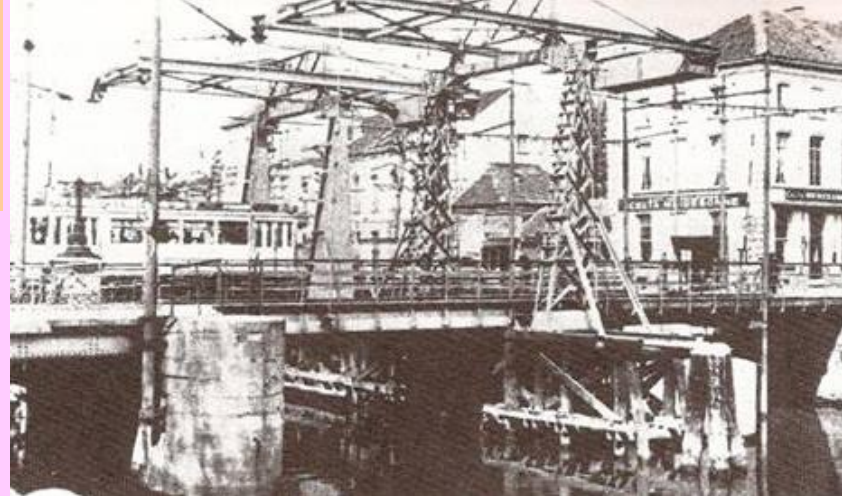
Sinds de aanleg van de autostrade naar Gent zat het verkeer veel vast rond de Visserijbrug en de Willembrug. Daarom besloot men dit **grote viaduct te bouwen**. Aan de Vlaamsekaai was men begonnen met de voorbereidende werken in het laatste kwartaal van 1967. De werken hebben geduurd van eind '67 tot de opening op 12 augustus '71. Dus bijna 4 jaar. Ik kan me goed voorstellen dat er veel mensen dolblij waren. In deze periode was het aanschuiven op de Visserij en wachten aan de Lousbergbrug. De ringvaart werd in 1969 in dienst genomen maar in die tijd vaarden er nog vele boten op de Visserij.

1946

Foto li. - De hefbrug is reeds hersteld. Er rijdt in de ene richting een tram en in de andere richting een vrachtwagen.

De dubbele wipbrug lag tot 1947 over het eind v/d Visserij en deed in 1948 - '85 dienst op de Coupure, foto's re.

± 1941

De dubbele wipbrug over het eind v/d Visserij

De Contributiebrug over de Coupure aan de Nieuwewandeling

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1975

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1946

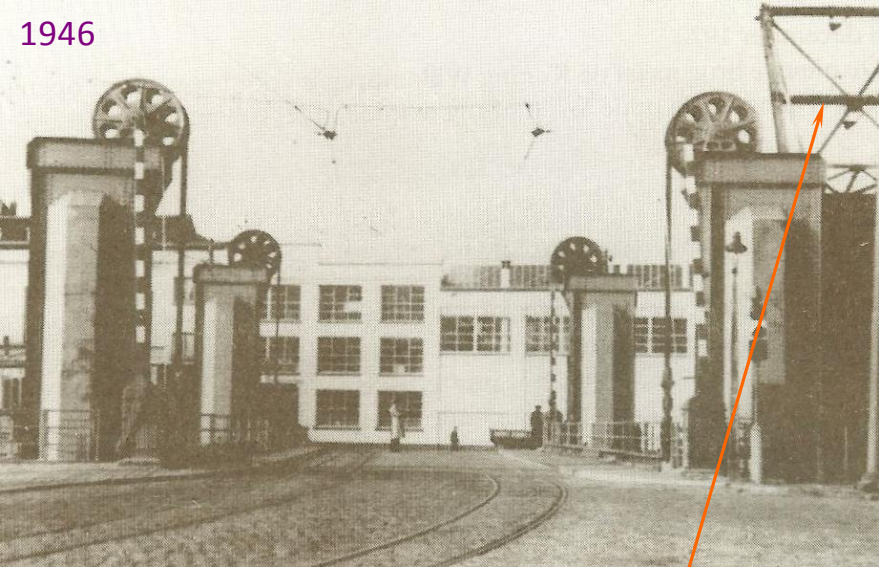

Foto onder - Is dit dezelfde locatie als deze op de linker foto vlak na het neerhalen v/d hefbrug en net vóór de installatie van de beide wipbruggen? Ik vermoed van wel, doch ben niet de volle honderd procent zeker. In deze veronderstelling zou het tijdelijke voetgangersbrugje zeer verantwoord kaderen.

Foto boven - De gerestaureerde hefbrug na de oorlog. Het wegdek, de voetpaden en de tramsporen lijken allemaal in orde en gebruiksklaar. De wipbruggen zullen pas in 1947 verhuizen naar de Coupure aan de Nieuwewandeling.

1940-'41

De Visserijbrug werd opgeblazen in 1940 door onze genietroepen om het de vijand wat moeilijker te maken. Licht het noodbrugje hier op deze 2 boten? Bekijk de rechtse boot vooraan t.o.v. achteraan. Wat ligt er vooraan boven het water? Een koord is het niet want het kromt naar boven i.p.v. naar beneden. Een sluis was er daar niet meer omdat deze verderop op de Schelde werd geplaatst waar ze zich nu nog steeds bevindt.

Sint-Antonius van Paduakerk in de
Louis Van Houttestraat op
Gentbrugge

Scheldekaai

Visserij na het opblazen v/d Visserijbrug kwam
er een noodbrug voor voetgangers en fietsers

Visserij

Visserijvaart

windmolen

Keizerpoort met hekken

SCIERIE & POLISSOIR DE MARBRES EXOTIQUES & INDIGÈNES.

Keizerpark

richting Heirnis Schelde richting St.-Lievenspoort

oude Keizersbrug

watermolen

G. F. GEILL & Ce

Commerce de Marbres bruts et polis,

N°. 95, à la Porte de Bruxelles,

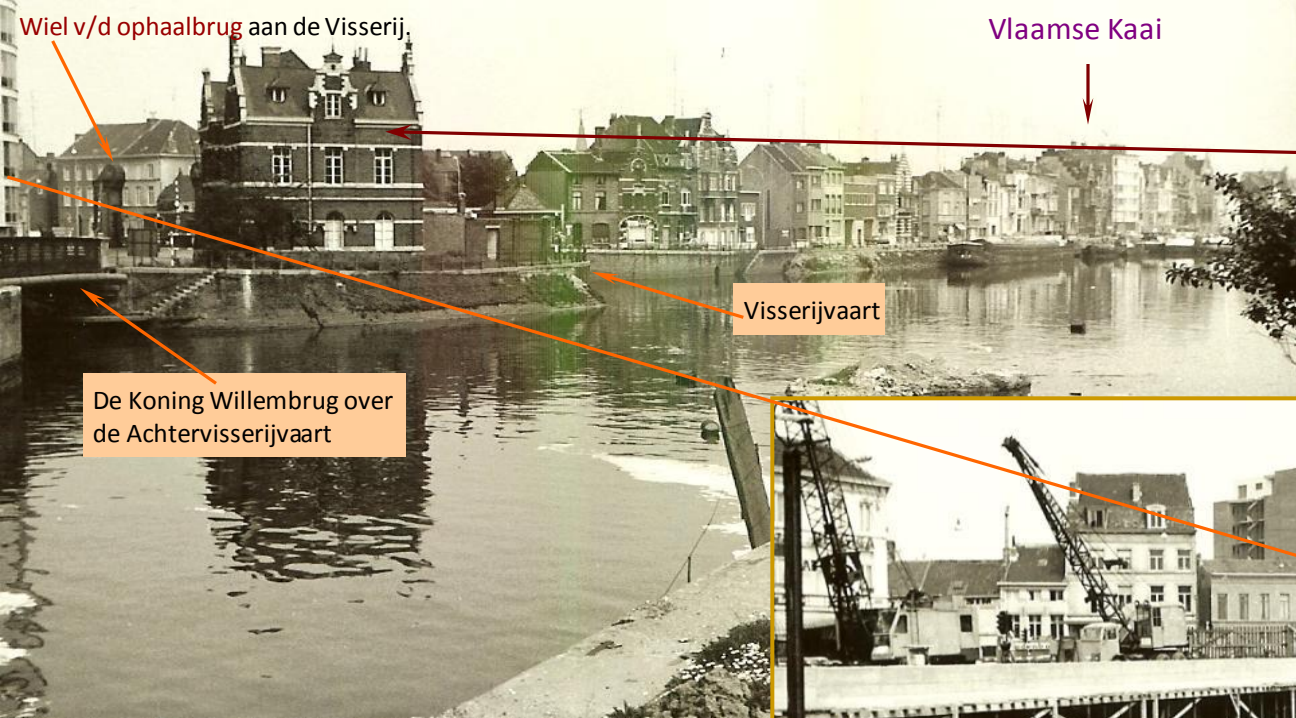
GAND.

Lith. G. Jacquemain & Vande Steene, Gand

Rijkelijk geïllustreerde porseleinkaart medio 19e eeuw van een handelaar in brute en gepolierde marmer. De huidige locatie is het Keizerpark.

Om zijn grote marmerzagen te laten draaien maakte hij gebruik van een wind- en watermolen

Zaegmolens voor marmer, arduyn, granietsteen enz.
Geill en comp.^e, by de keizerpoort 95, met stoomtuyg, hebbende eenen depot van in marmer bewerkte voorwerpen voldersstraet 4

Onderste foto – Begin v/d aanleg v/d kleine ring. Midden op de foto zie je het huis van de sluiswachter.

Bovenste foto – begin van de Vlaamsekaai. De kleine ring moet nog worden aangelegd. Op de foto zie je nog juist het hoge appartementsgebouw aan het einde van de Visserij.

NOUVEAU BARRAGE ÉCLUSÉ DE LA PORTE DE BRUXELLES À GAND.

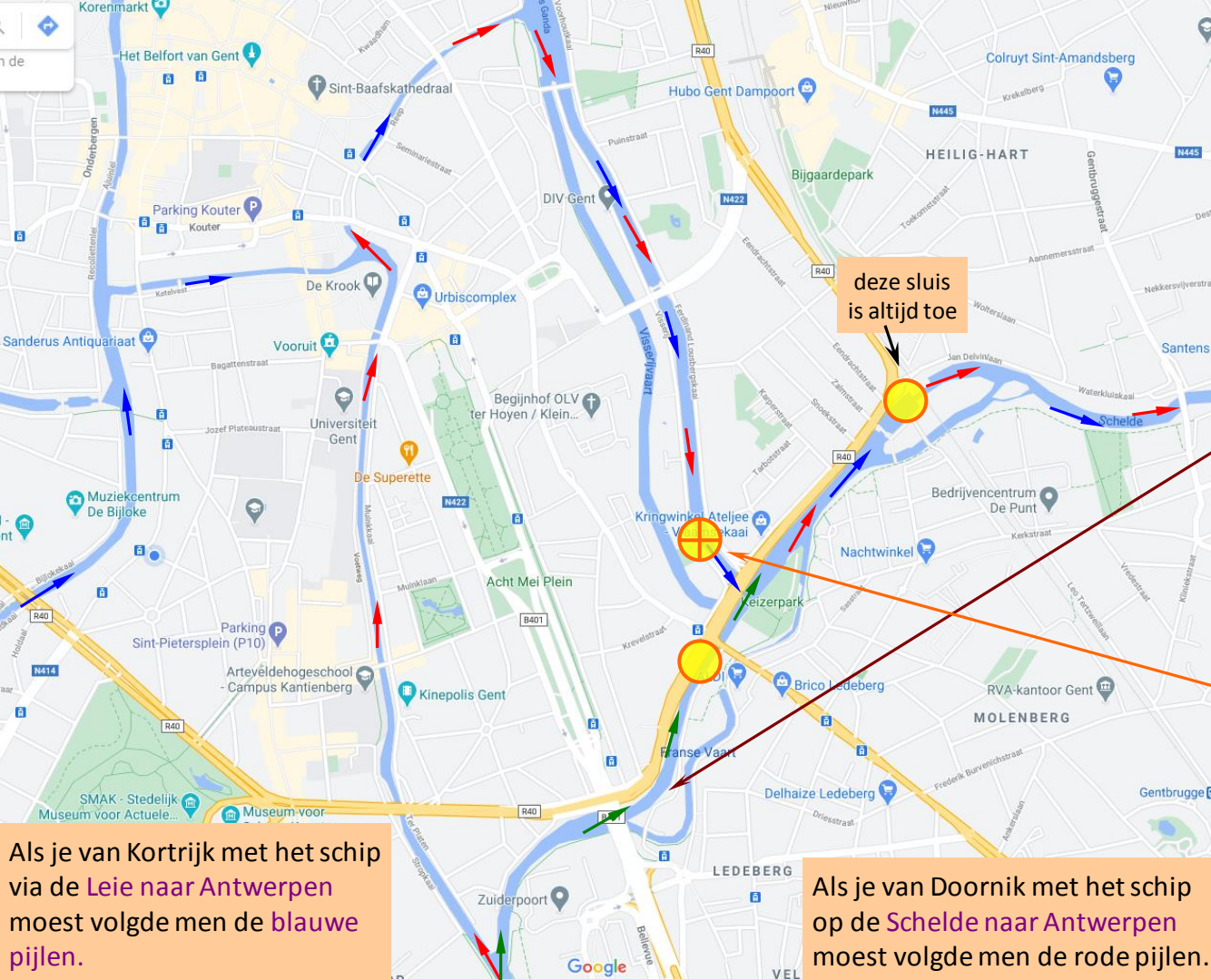
Keizersvest

Iemand enig idee wat voor gebouw
dit mag geweest zijn?

De Schelde tussen de
Keizerpoort en de St.-
Lievenspoort werd
slechts bevaarbaar na
de aanleg v/d Brussel-
sepoortsluis in 1883.

2 pilaren v/d Keizerpoort
waartussen zich warempel
ooit een ijzeren hekken
bevond.

oude Keizerpoortbrug met
3 bogen.

verdwenen sluis

sluis, heden nog 2

Sinds 1969 moeten de vrachtschepen de Ringvaart rond Gent nemen.

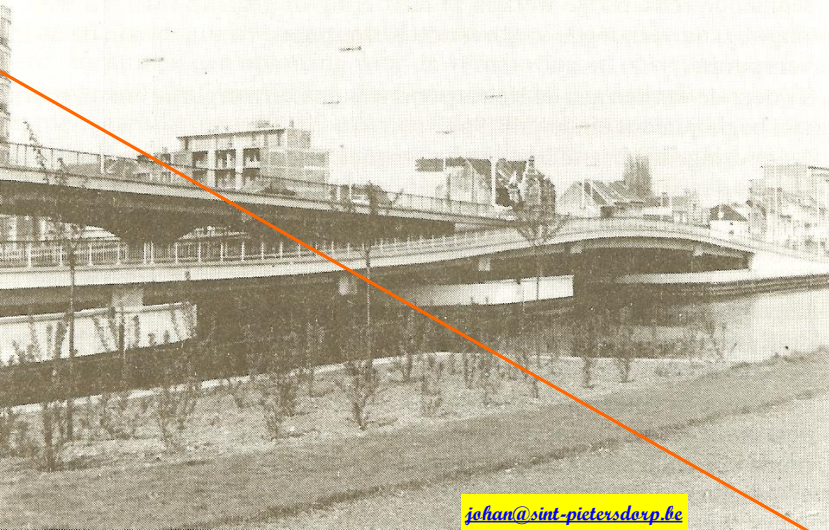
Het uitdiepen aan de stadsgracht was maar een goeie 500 meter plus de sluis. Voor de scheepvaart tussen Antwerpen en Doornik een grote verbetering.

Het traject met de groene pijlen sinds het sas aan de Keizerbrug.

Johan Vn wist mij te vertellen dat hij nog zeer goed weet hoe hij als hij van Antwerpen naar Kortrijk moest (van de autostrade was nog geen sprake) steeds voor de gehesen brug aan de Visserij stond in een ellenlang file!

Als je van Kortrijk met het schip via de **Leie** naar **Antwerpen** moest volgde men de **blauwe pijlen**.

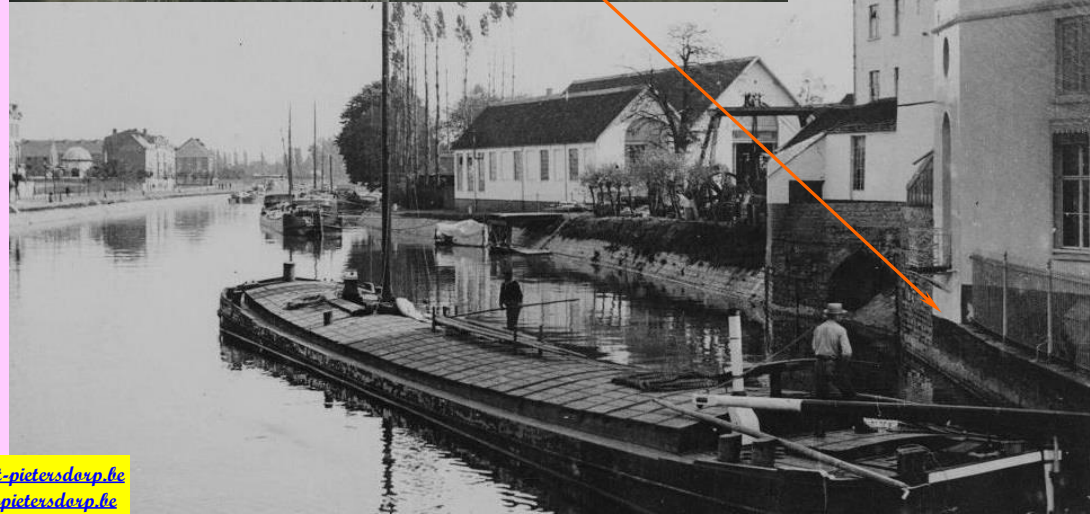
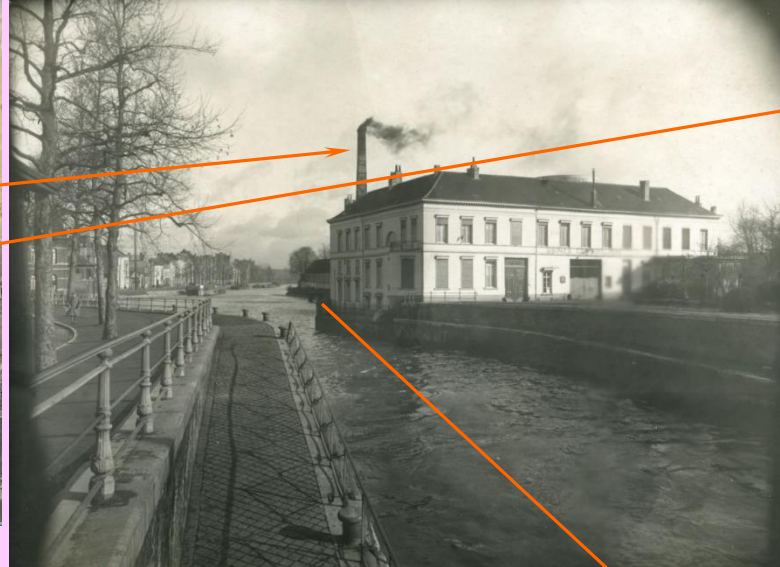
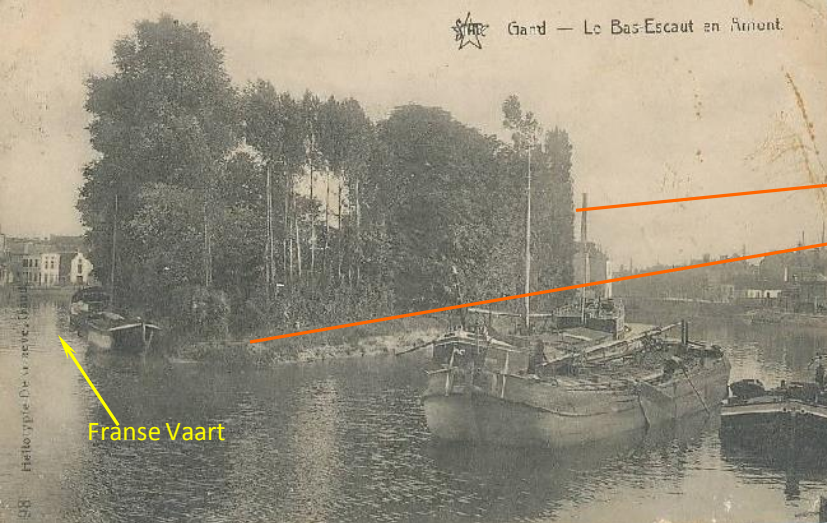
Als je van Doornik met het schip op de **Schelde** naar **Antwerpen** moest volgde men de rode pijlen.

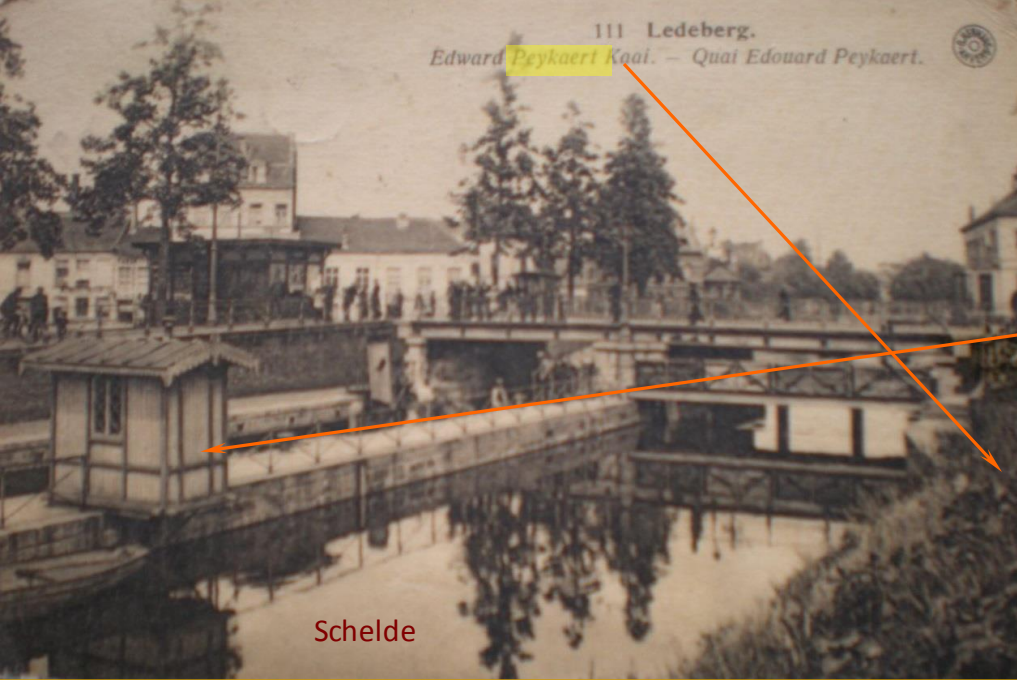

Rond de Koning Willembrug is het altijd jachtig. De rust van destijdt rond het water is al zeer lang verdwenen. Gans dit complex zijn nu op- en afritten. Op het water integendeel is de rust teruggekeerd, de drukke scheepvaart behoort tot het verleden.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Klein foutje op de postkaart, het is niet Peykaert doch Peynaert. De kaai genoemd naar de hofbouwkundige die er van 1873 tot 1912 zijn tuinbouwbedrijf had.

1940

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het huidige pand Edward Pynaertkaai 115 had in 1893 nog als adres Keizerstraat 132 en ligt op het eiland tussen de Schelde en de Franse Vaart.

Edward Pynaert, hofbouwkundige en tuinarchitect had er tot 1912 zijn tuincenter met een complex aan serres.

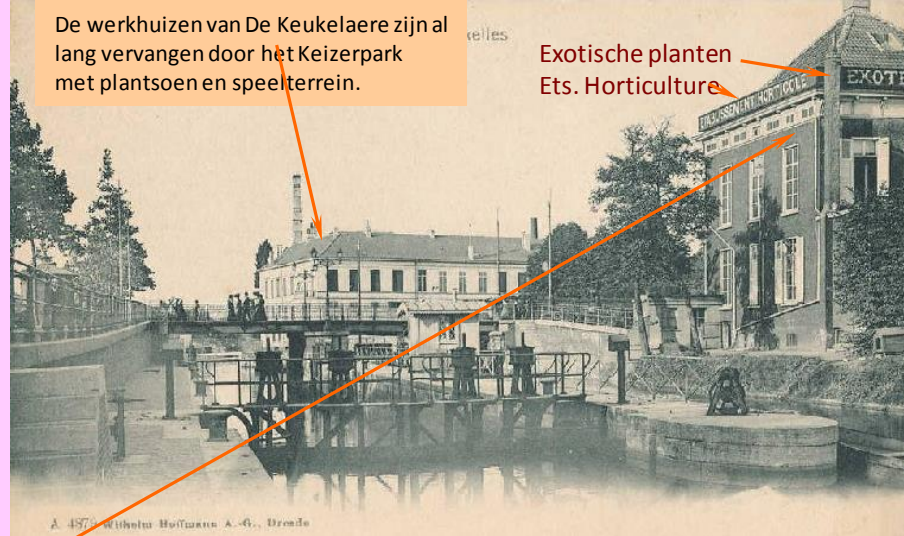
Hij was internationaal bekend, wat hij ook niet onder stoelen of banken stak gezien de meertalige gevelopschriften van zijn woonhuis.

paardentram

De werkhuizen van De Keukelaere zijn al lang vervangen door het Keizerpark met plantsoen en speelterrein.

Exotische planten
Ets. Horticulture

1900

Gaertnerlei

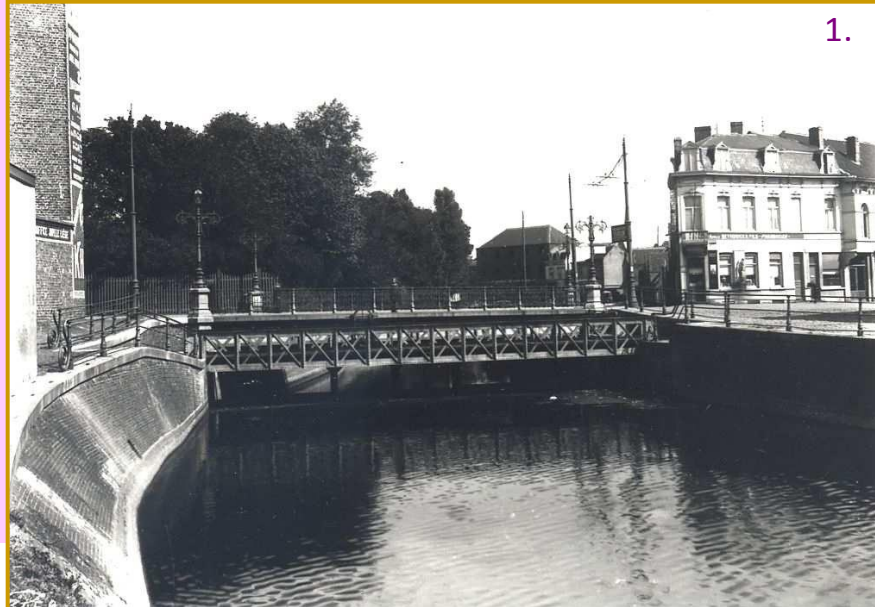
accutram

Busselsesteenweg

Ledeberg. — Porte de Bruxelles.

A. S. L.

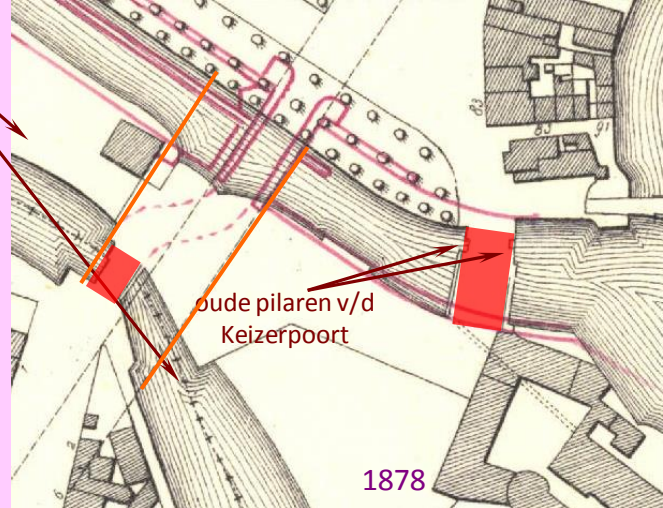

1.

Brug over de Franse Vaart
aan de Keizerpoort gezien
vanuit drie hoeken:

1. zicht op het Keizerpark
met het hoekhuis
Brusselsesteenweg 2.
2. zicht op het Keizerpark
met de Fransevaart re.
3. richting Brusselsepoort-
straat met de Keizerbrug
in haar verlengde.

De Keizerpoort met
zijn twee
overbruggingen

2.

3.

De kaart hierboven is
een zestigtal jaar ou-
der dan de foto's en
geeft een duidelijk
beeld v/d voormalige
ligging beider brug-
gen. Het oranje
traject is de huidige
toestand.

Hoe meer oude foto's van Gent je krijgt hoe
groter de puzzel wordt.

Aldi aan de
Brusselsestw.

Ledeberg-Sillozesque
Sorte de Bruxelles

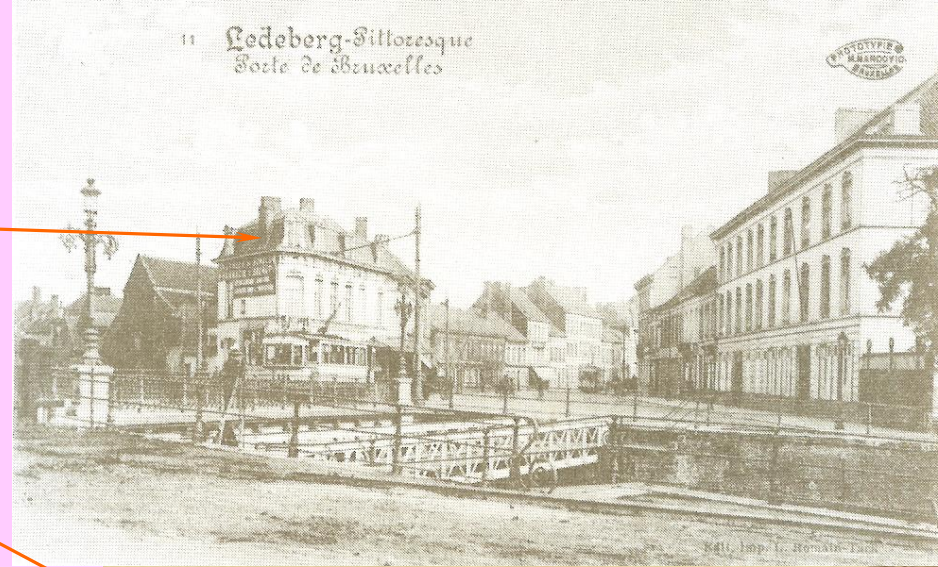
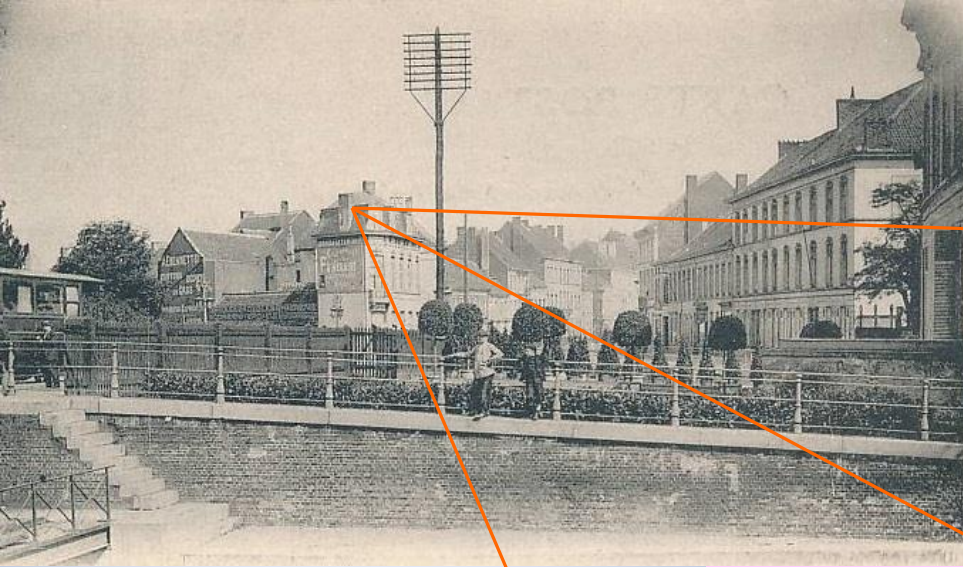
PHOTOTYPE
BRANDVOIC
BRUXELLES

Ed. Imp. G. Reman-Lux

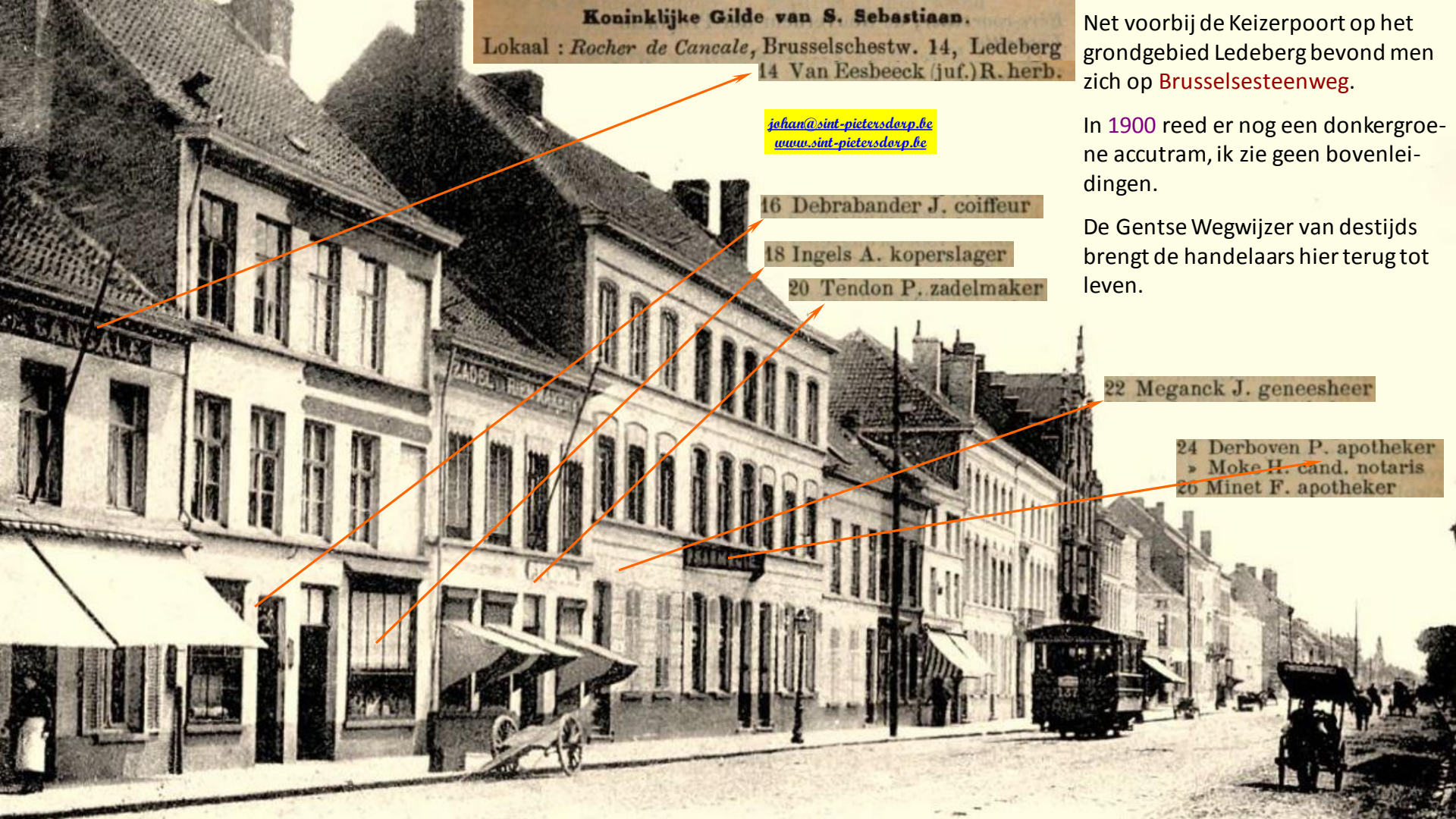
De tweede brug vanaf de kleine ring is deze over de Franse Vaart dus aan het begin v/d Brusselsestw. Deze vaart is nu deels gedempt om de fietsers onder de Brusselsestw. veilig naar de overkant te loodsen.

Omstreeks 1750 groef de overheid naast de vestinggracht tussen de St.-Lievens- en de Brusselsepoort een kanaal tussen de Boven- en de Benedenschelde. De officiële grens van Gent werd de sluis aan de Brusselsepoort. Het doel van de sluis was het water op peil te houden voor de scheepvaart en overstromingen voorkomen.

Heden is deze waterloop
nog nauwelijks een grote
beek.

Koninklijke Gilde van S. Sebastiaan.

Lokaal : *Rocher de Cancale*, Brusselschestw. 14, Ledeberg
14 Van Eesbeeck (juf.) R. herb.

jahan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

16 Debrabander J. coiffeur

18 Ingels A. koperslager

20 Tendon P. zadelmaker

22 Meganck J. geneesheer

24 Derboven P. apotheker
> Moke H. cand. notaris
26 Minet F. apotheker

Net voorbij de Keizerpoort op het grondgebied Ledeberg bevond men zich op **Brusselsesteenweg**.

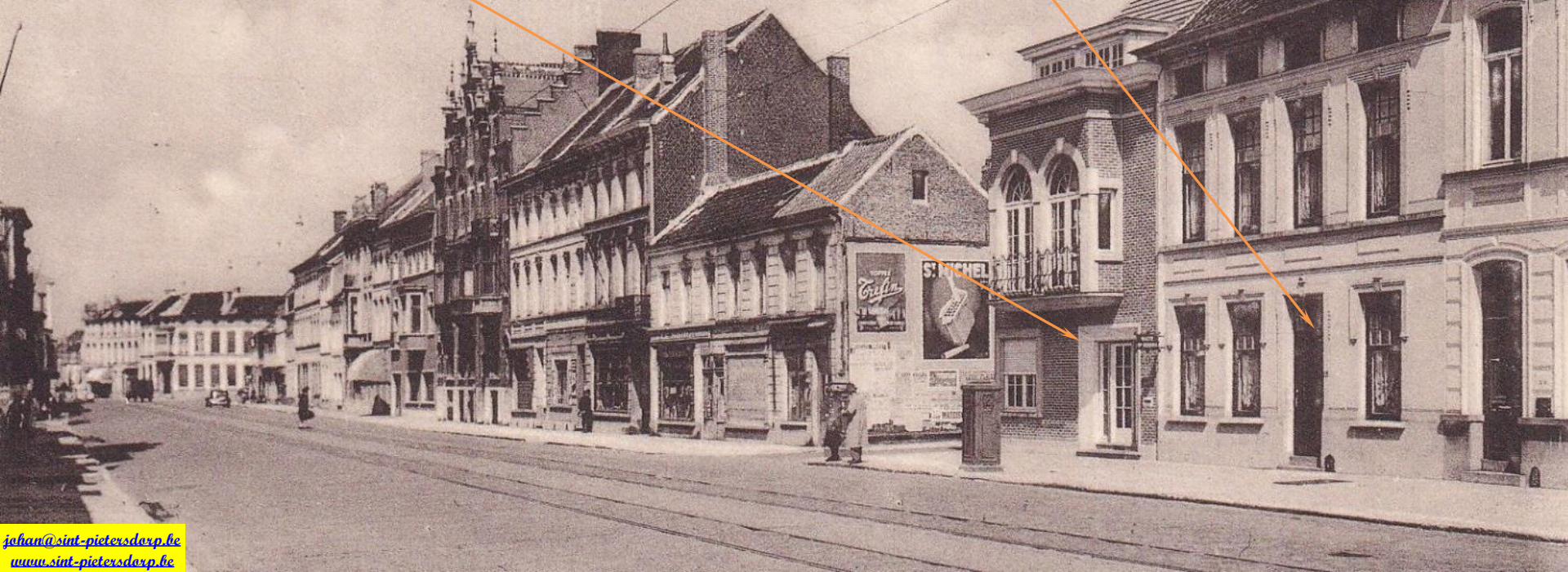
In 1900 reed er nog een donkergroene accutram, ik zie geen bovenleidingen.

De Gentse Wegwijzer van destijds brengt de handelaars hier terug tot leven.

5 Ledeberg. — Steenweg op Brussel

Nog vrij goed herkenbaar beeld v/d steenweg. Zij het dan veel rustiger dan op heden.

Was het huis op de hoek met de Louis Van Houttestraat in de jaren zestig niet dat van de oogarts Paul Burvenich?

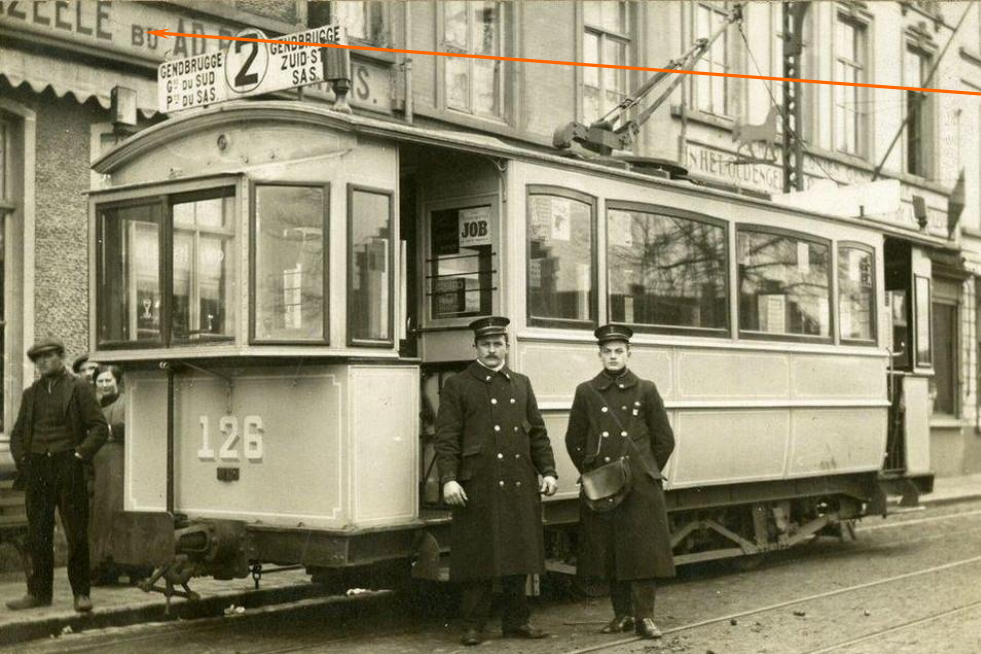
Vraag is nu in welke straat?

..ZEELE bij AD B...MANS

IN OOSTERZELE .. BEL...

Na wat zoeken in de Gentse Wegwijzer van 1914 vond ik Bellemans A., herbergier, Brusselsesteenweg 233 terug.

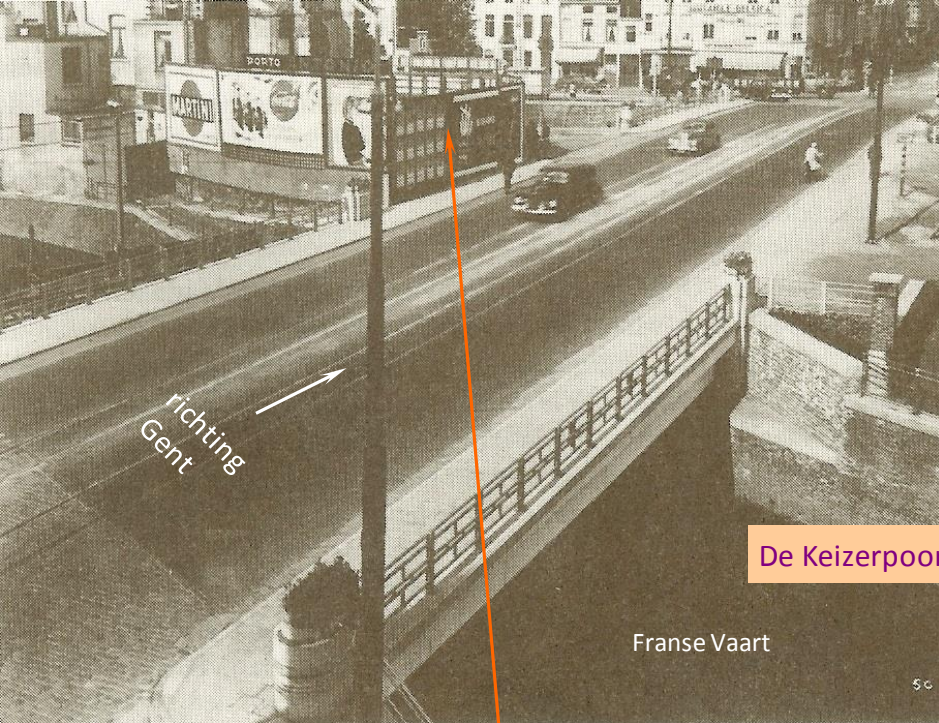
De onpare nummering liep op aan de rechter zijde komende van de Keizerpoort. De huizen zijn blijkbaar allemaal v/d kaart verdwenen.

Twee foto's van een tramrijtuig op lijn 2, genomen op een identieke locatie.

Op het ene bord Gendbrugge - Zuid station - Sas, en op het andere bord Muide - Zuid station - Ledeberg.

Deze tramlijn liep aanvankelijk v/h tramdepot op 't Arsenaal tot Meulestede. In 1913 ingekort tot de Muidebrug en in 1914 ingekort tot de Zonnestraat wegens ingrijpende werken aan de trasporen en aanpassing der lijnen. Hierdoor kunnen we het jaartal vrij goed bepalen.

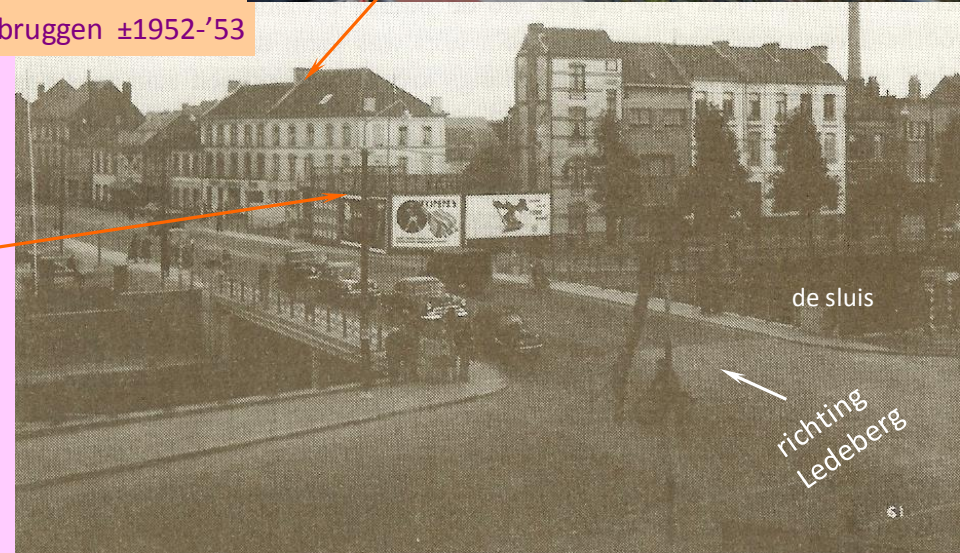
De Keizerpoortbruggen ±1952-'53

Franse Vaart

50

joan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

51

Einde van D12. De Vlaamsekaai, Ledeberg en Gentbrugge langs de Schelde D13.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

We kunnen je maar laten zien wat we bezitten uit jouw straat of buurt. Misschien staat deze niet vermeld maar die van vrienden wel. Vergeet hen dan niet deze website door te sturen en ook [E23](#) erbij te vermelden waar zij deze straat dan onmiddellijk kunnen aanklikken.

